

Noțiuni de proiectare a automatelor

Prof. Sorin Larionescu

Regulatorul direct centrifugal Watt - 1769

Modelul matematic Maxwell - 1868

Amplificatorul cu reacție Black, Bode - 1927

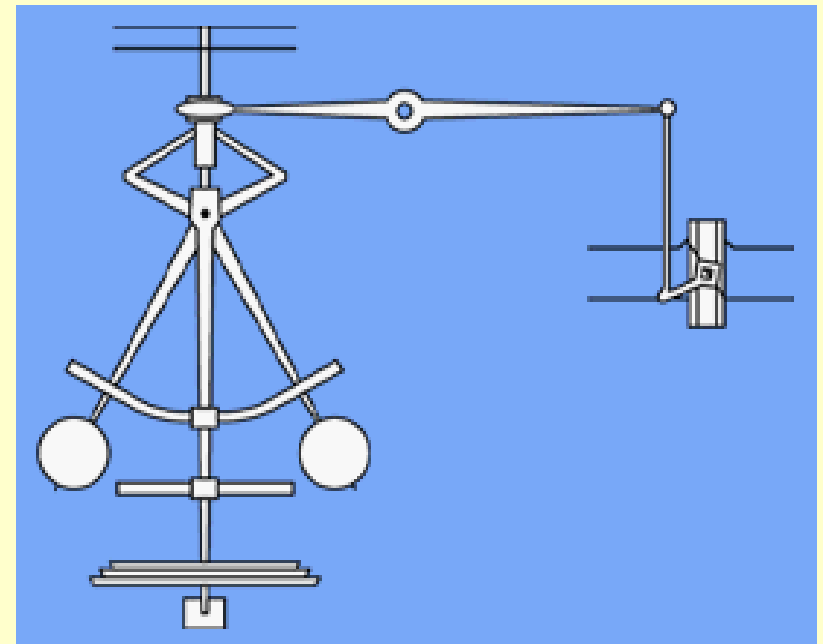
Regulatorul PID - 1930

Teorema de stabilitate Nyquist - 1932

Aplicarea transformării Laplace ~ 1950

Modelul variabilelor de stare, optimizare ~ 1970

Conducerea automata robustă ~ 1980

Un sistem este cu conducere automată dacă:

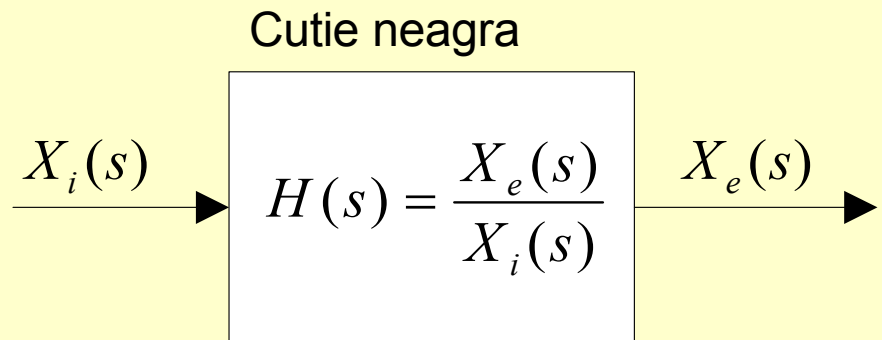
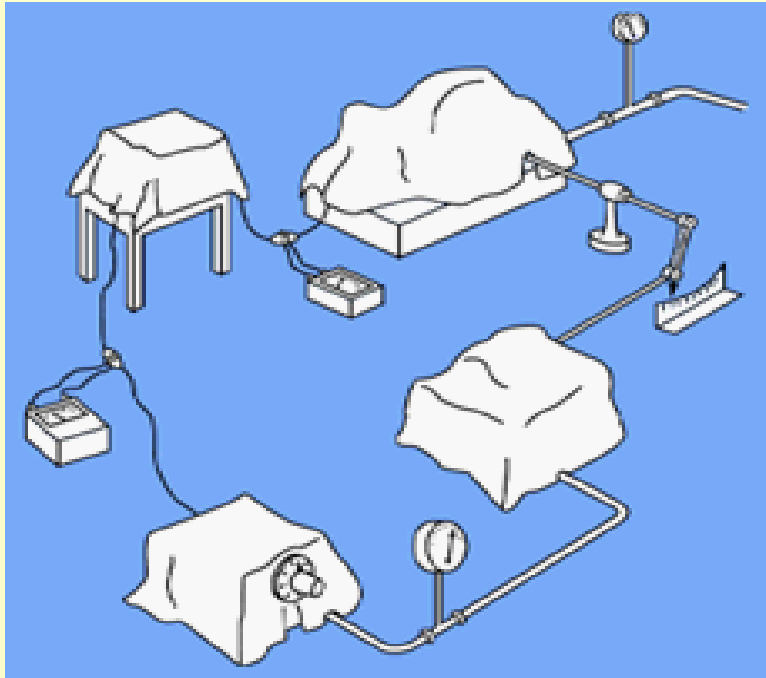
- Folosește metoda memorării.
  - *Elementul conducător se numește automat.*
  - *Automatul este implementat cu contacte și relee, cu automat programabil, cu came și palpatoare, etc.*
- Folosește metoda legăturii inverse.
  - *Elementul conducător se numește regulator. Regulatorul are cel puțin un comparator și un compensator.*
  - *Regulatorul este realizat cu circuite electronice, cu circuite fluidice sau cu calculatoare.*

Sistemul liniar satisface principiul superpoziției și proprietatea de omogenitate

---

- Cele mai multe sisteme fizice sunt liniare în anumite domenii ale variabilelor (pe porțiuni)
- Majoritatea teoriilor sistemelor automate se referă la sisteme liniare
- Se aplică principiul superpoziției dacă efectul sumei este egal cu suma efectelor
- Proprietatea de omogenitate presupune conservarea factorului de scară de la intrare la ieșirea sistemului

Conceptul de cutie neagră

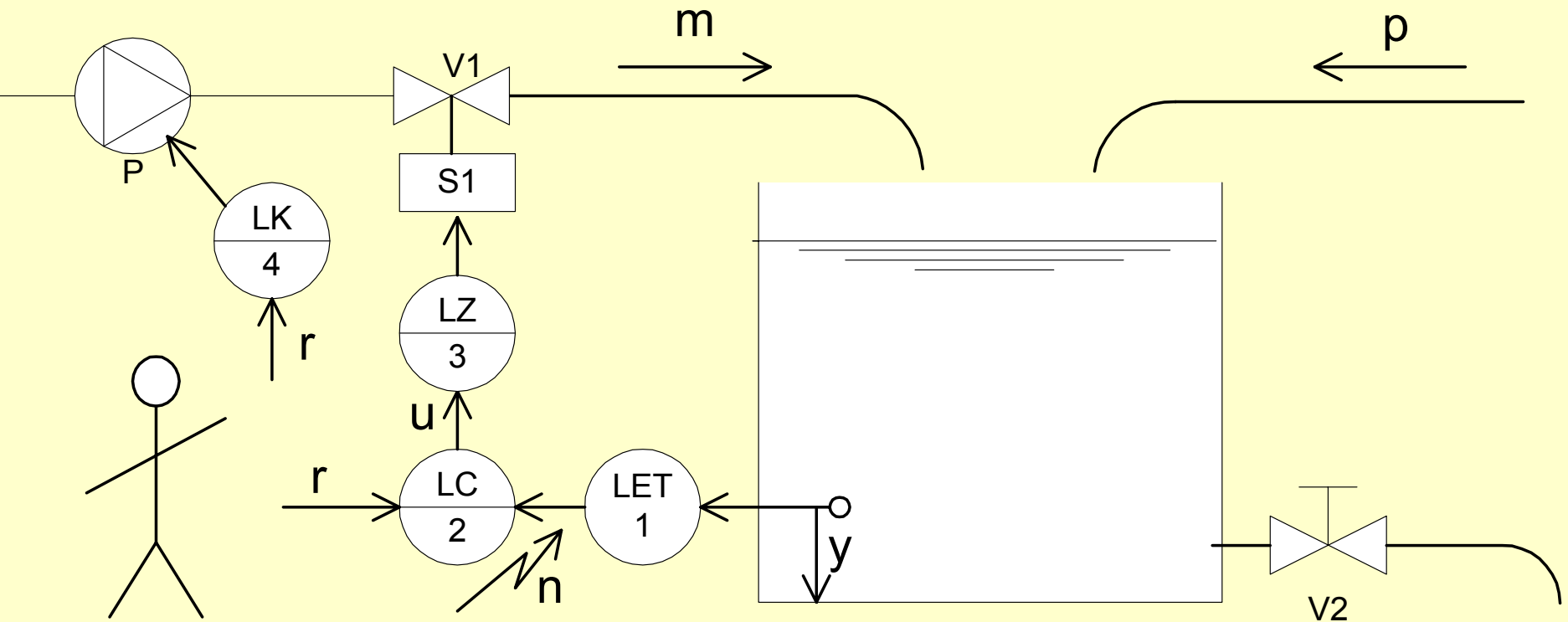

Abstractizare

Ascunderea informației

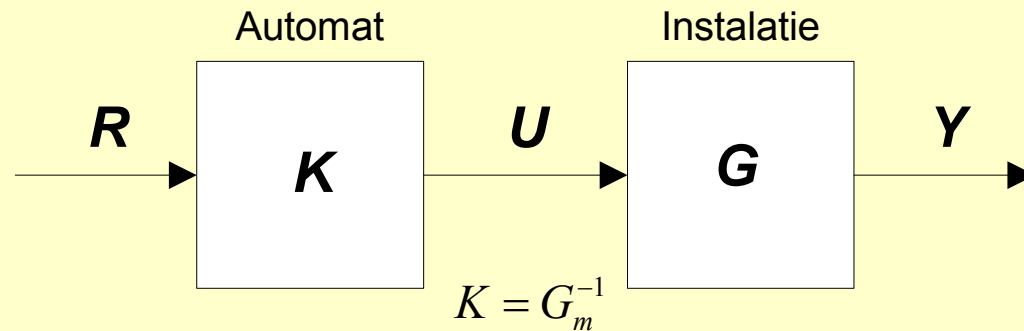
Funcții de transfer

Schema tehnologică cu aparatura de automatizare pentru conducerea unui rezervor

Principiul modelului intern

- Automatul K sau compensatorul K al regulatorului trebuie să conțină un model G_m inversat al procesului sau instalației conduse G .

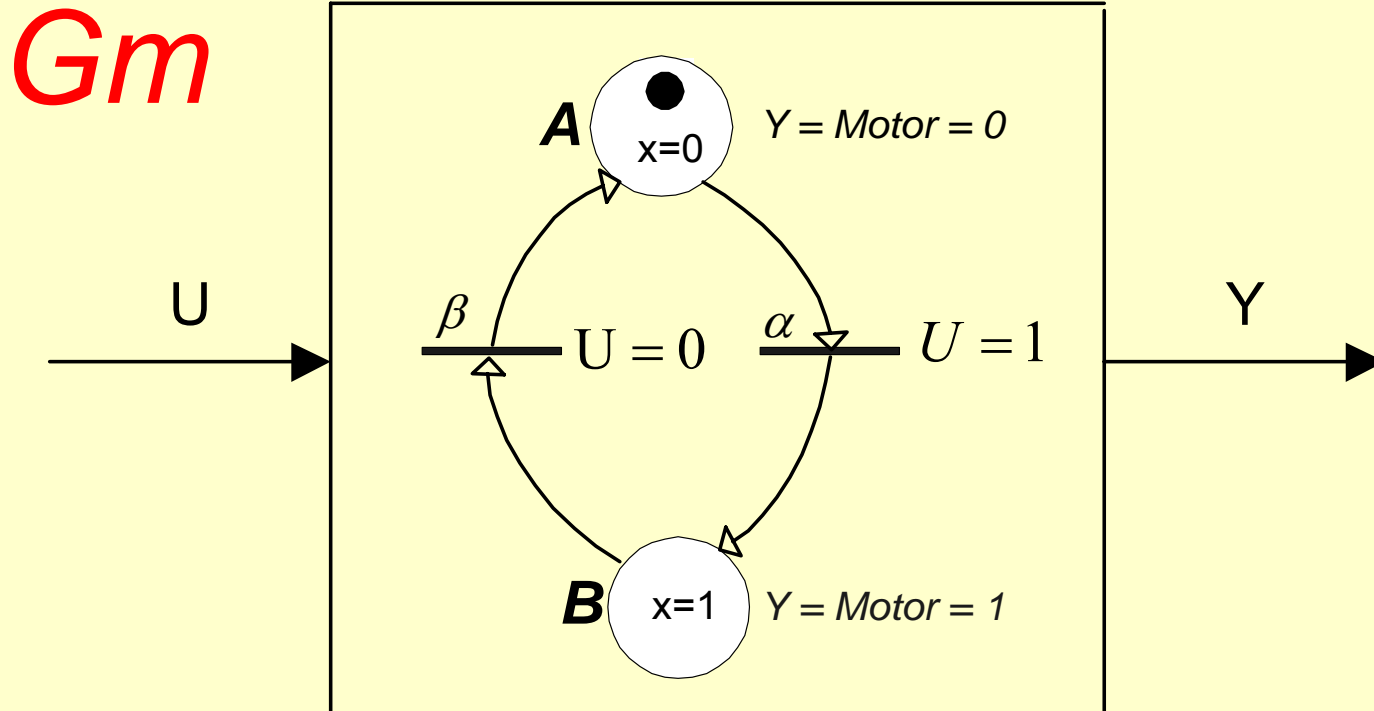

Trei metode de obținere a lui G_m (modelare) conduc la:

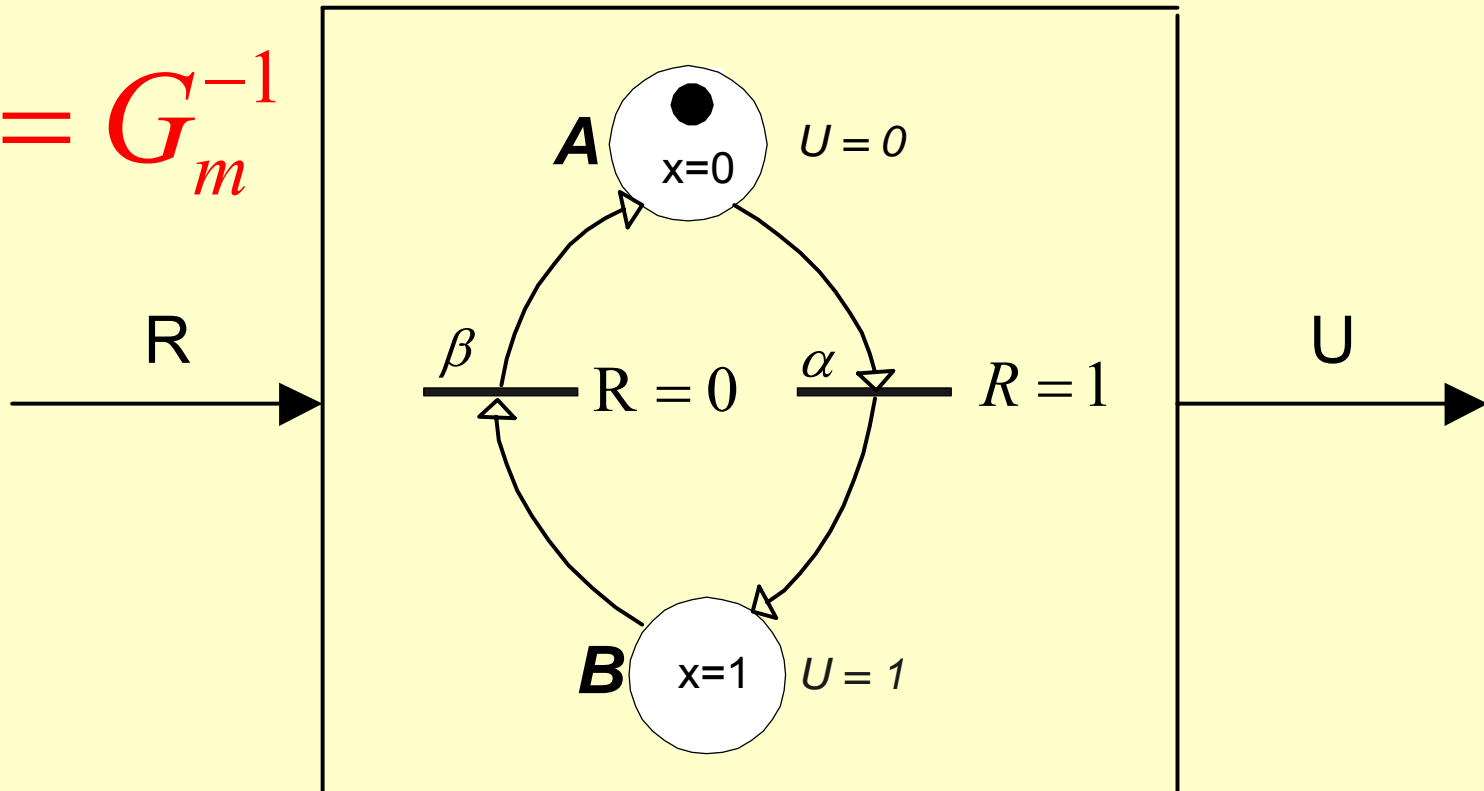
- Sisteme automate discrete logice
- Sisteme automate continue
- Sisteme automate discrete cu eșantionare (numerice)

Exemplul 1. Modelul unui motor Gm sub forma unei rețele Petri interpretate conforme

Automatul K pentru pornirea motorului memorează inversul modelului G_m al motorului

$$K = G_m^{-1}$$

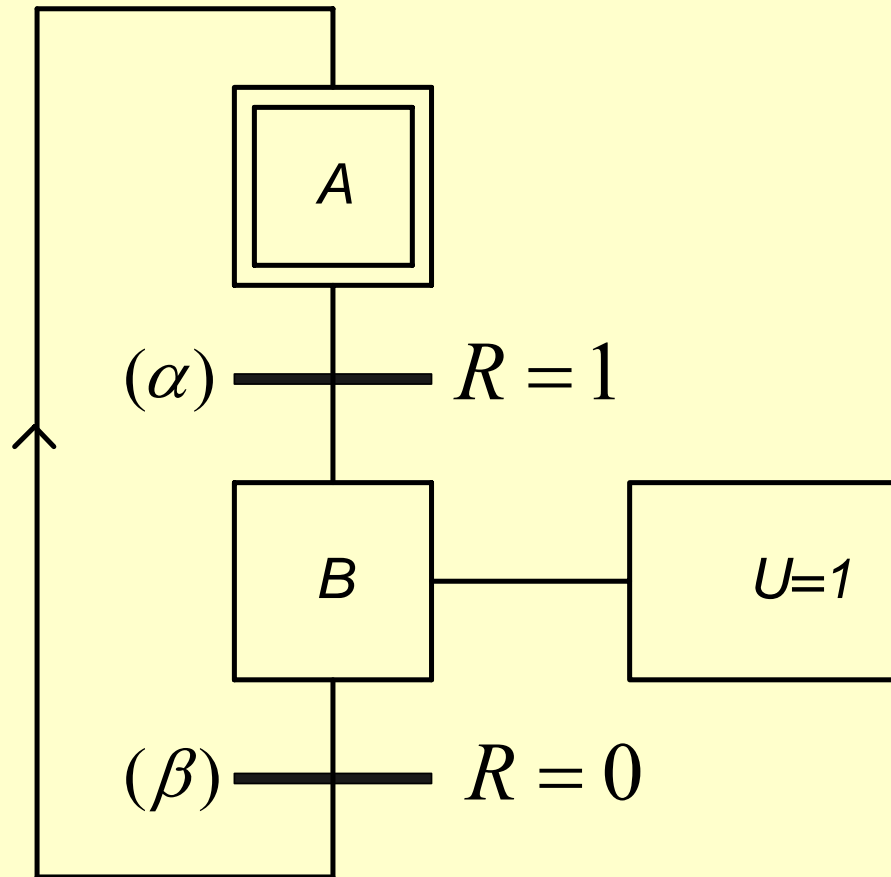
Performanțele sistemului cu automat modelat cu ajutorul rețelei Petri interpretate

---

- Reversibilitatea - se asigură ciclurile repetitive necesare
- Siguranța - toate pozițiile au maximum o marcă
- Viabilitatea - inexistența blocărilor
- Interblocarea - inexistența conflictelor structurale efective

Graficul corespunzător rețelei Petri interpretate conforme pentru Automatul Programabil Logic

---

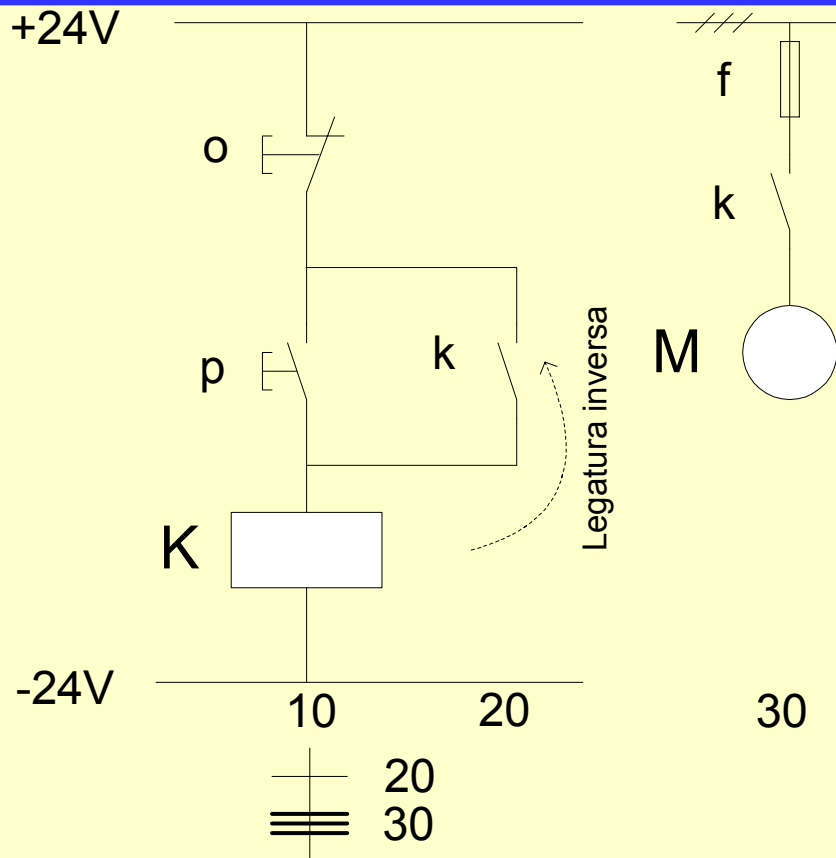

Sinteza automatului pentru pornirea motorului cu ajutorul diagramei Karnaugh

$$x^{t+\Delta} = \underline{o^t \cdot p^t} + \underline{\cancel{o^t} \cdot \cancel{x^t}} = o^t (p^t + x^t)$$

$x^t \backslash p^t o^t$	00	01	11	10
0	0	0	0	1 /
1	1	0	0	<u>1</u> //

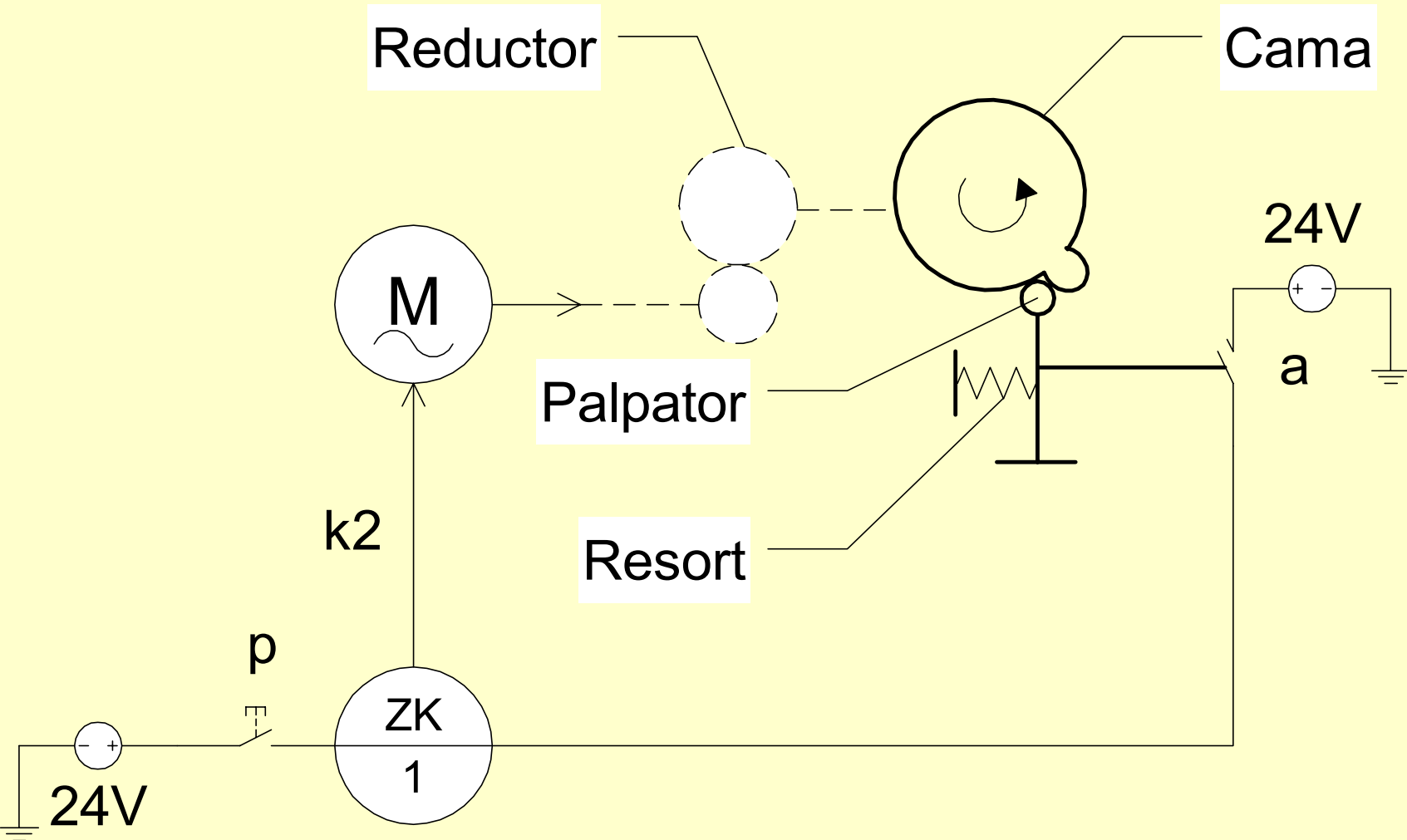
Schema desfășurată electrică a automatului cu contacte și relee și cu prioritate la oprire

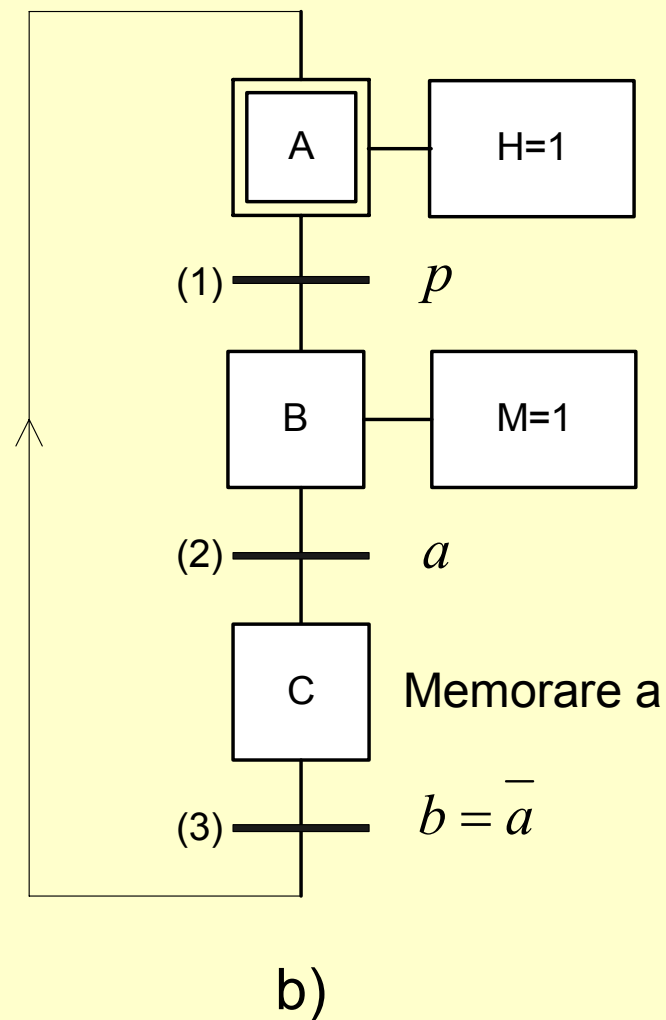
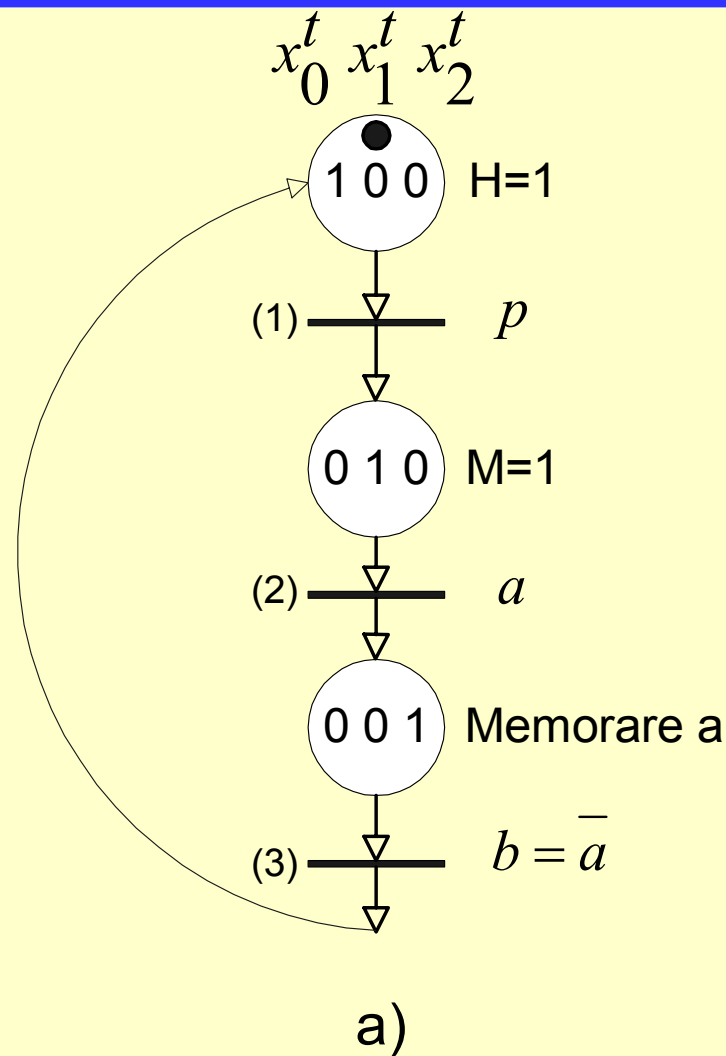
$$k^{t+\Delta} = \overline{o^t} \cdot (p^t + k^t)$$

Automat elementar cu prioritate la oprire	Motor electric
---	----------------

Exemplul 2. Automat pentru oprirea unui motor după o rotație. Schema tehnologică.

Rețeaua Petri conformă codificată și graficul pentru programarea APL

Relațiile logice de calcul a biților codului în funcție de condițiile de setare s și resetare r

---

$$x_n^{t+\Delta} = \left(s_n^t + \bar{r}_n^t \cdot x_n^t \right) \cdot \bar{i}$$

$$x_n^{t+\Delta} = s_n^t + \bar{r}_n^t \cdot x_n^t + i$$

Implementarea cu contacte și rele

- Dacă în locația (poziția) activă inițial nu se realizează acțiuni se renunță la bitul x_0 și se asigură prioritatea la activare. Se rezolvă eventualele conflicte structurale efective.
- În condiția de resetare se introduce o întârziere pentru evitarea nedeterminărilor provocate de setarea și resetarea simultană

Condițiile de setare s și resetare r pentru implementarea cu APL și cu contacte și rele

---

	<i>Automat Programabil</i>	<i>Contacte si rele</i>
$n=1$	$s_1 = x_0.p$ $r_1 = x_1.a$	$s_1 = x_0.p$ $r_1 = x_1.x_2$
$n=2$	$s_2 = x_1.a$ $r_2 = x_2./a$	$s_2 = x_1.a$ $r_2 = x_2.x_0$
$n=0$	$s_0 = x_2./a$ $r_0 = x_0.p$	$s_0 = x_2./a$ $r_0 = x_0.x_1$

Relațiile logice ale automatului pentru implementarea cu contacte și relee

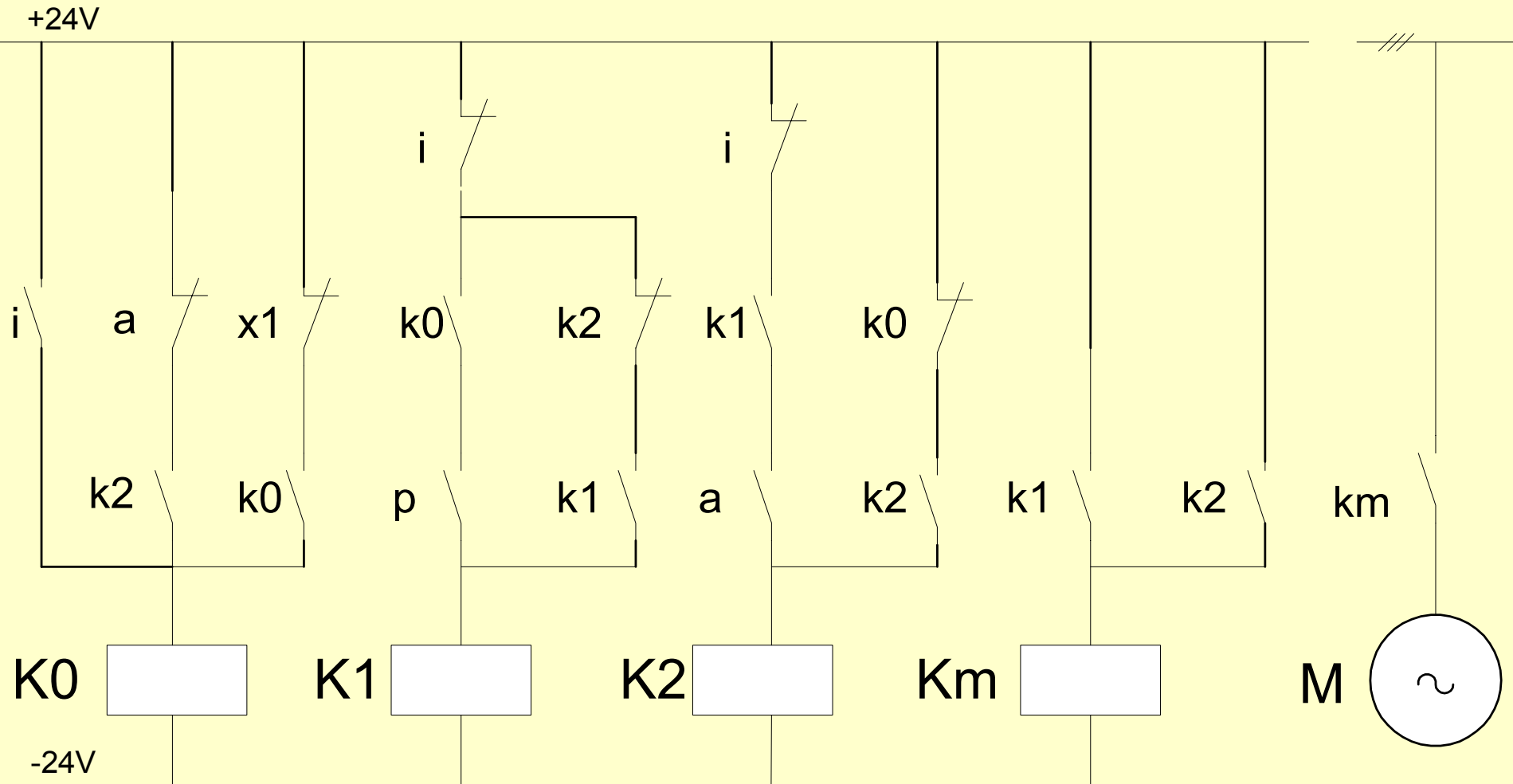

$$x_1^{t+\Delta} = (x_0^t \cdot p^t + \bar{x}_2^t \cdot x_1^t) \bar{i}$$

$$x_2^{t+\Delta} = (x_1^t \cdot a^t + \bar{x}_0^t \cdot x_2^t) \bar{i}$$

$$x_0^{t+\Delta} = x_2^t \cdot \bar{a}^t + \bar{x}_1^t \cdot x_0^t + i$$

Schema desfășurată electrică pentru automatul cu inițializare. Implementare cu contacte și rele

Programarea Automatului Programabil Logic se poate face cu:

- GrafCET (Sequential Function Chart - SFC). Franța, Uniunea Europeană
- Listă de instrucțiuni (Instruction List - IL). Germania
- Schemă desfășurată (Ladder Diagram - LD). SUA
- Schemă bloc funcțională (Function Block Diagram . FBD)
- Program gen Pascal (Structured Text - ST)

Programul trebuie să conțină:

- Configurare intrări, ieșiri, memorii, etc
- Lista instrucțiuni (sau grafic, LD)
  - *Achiziție intrări (Input Scan)*
  - *Logic Scan*
    - Calcul stări
    - Actualizare stări
    - Calcul ieșiri
  - *Furnizare ieșiri (Output scan)*
- Instrucțiunile de bază sunt: LD, ST, AND, OR, negatele lor și S, R

Configurarea Automatului Programabil Logic

- p este conectat la %I0.0 si este memorat in %M0.0
- o este conectat la %I0.1 si este memorat in %M0.1
- contactul k1=y1 exista la %Q1.0
- contactul k2=y2 exista la %Q1.1
- Rezultate intermediare
  - starea actuala xt este memorata in %M0.2
  - starea viitoare xtd este memorata in %M0.3
  - iesirea motor y1 este memorata in %M0.4
  - iesirea lampa y2 este memorata in %M0.5

Programul Automatului Programabil Logic sub formă de listă de instrucțiuni

---

$$x^{t+\Delta} = \bar{o}^t (p^t + x^t)$$

$$y_1 = x$$

$$y_2 = x$$

LD %I0.0

LD %M0.2

LD %M0.3

LD %M0.2

LD %M0.5

ST %M0.0

OR %M0.0

ST %M0.2

ST %M0.5

ST Q1.1

LD %I 0.1

ANDN %M0.1

LD %M0.2

LD %M0.4

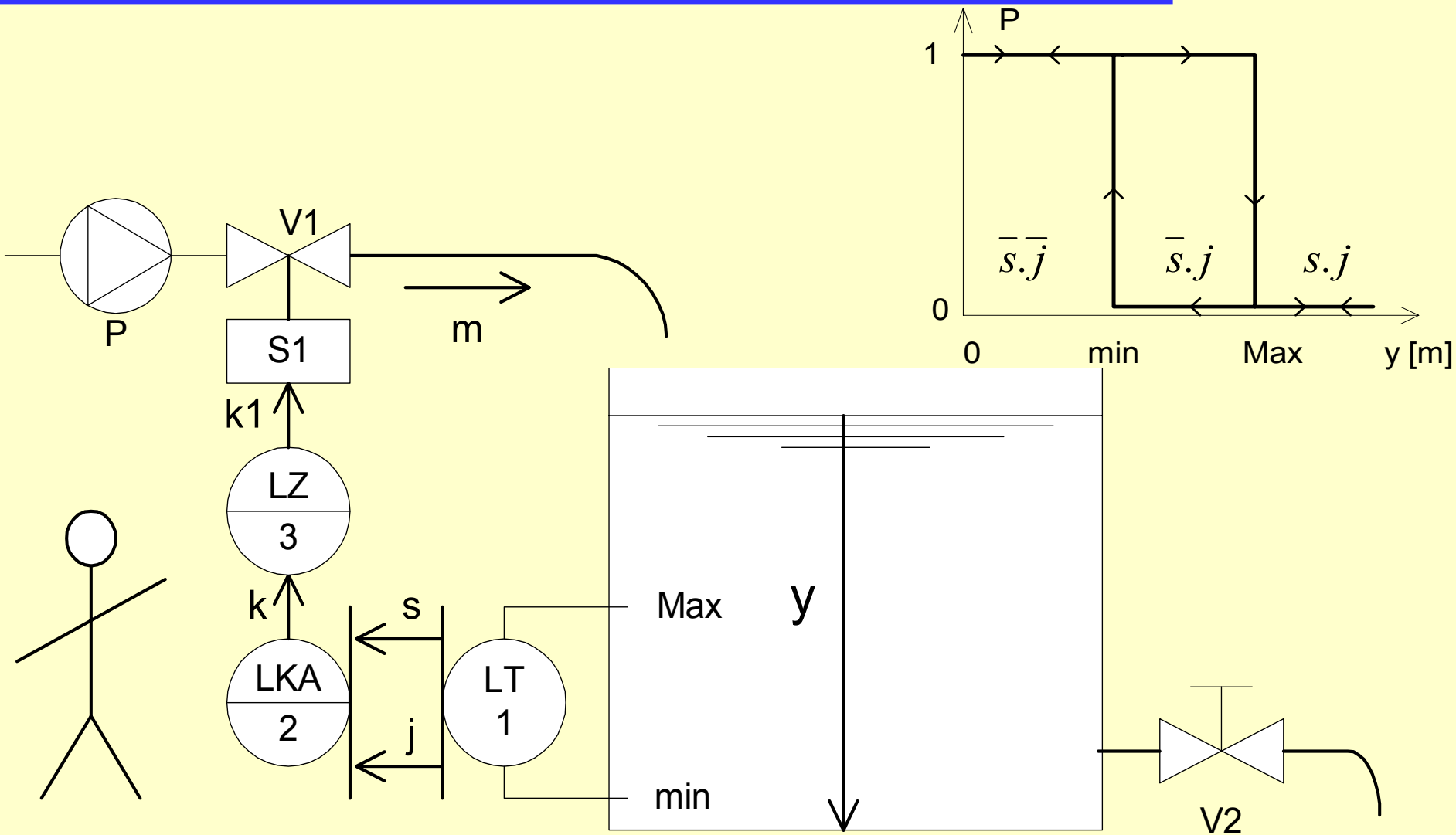
ST %M0.1

ST %M0.3

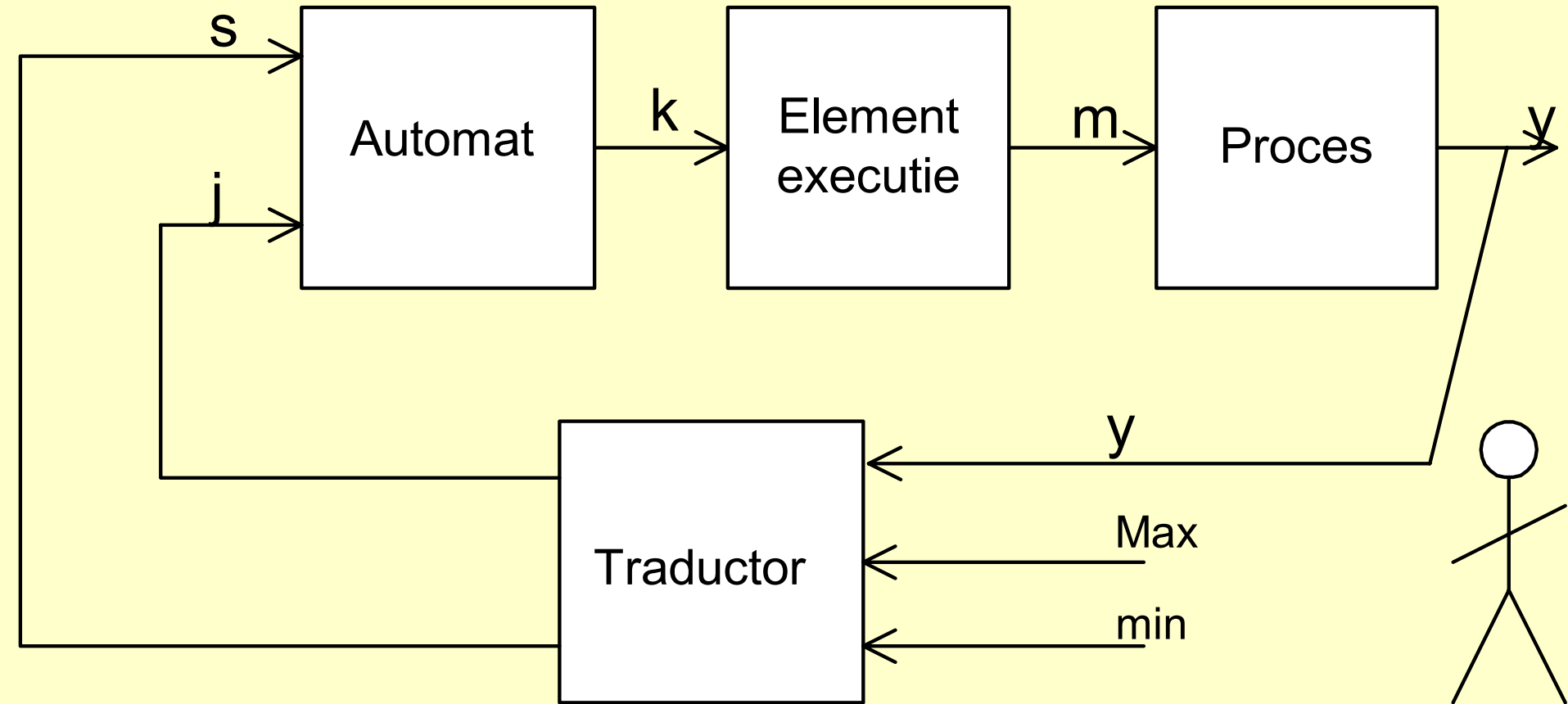
ST %M0.4

ST %Q1.0

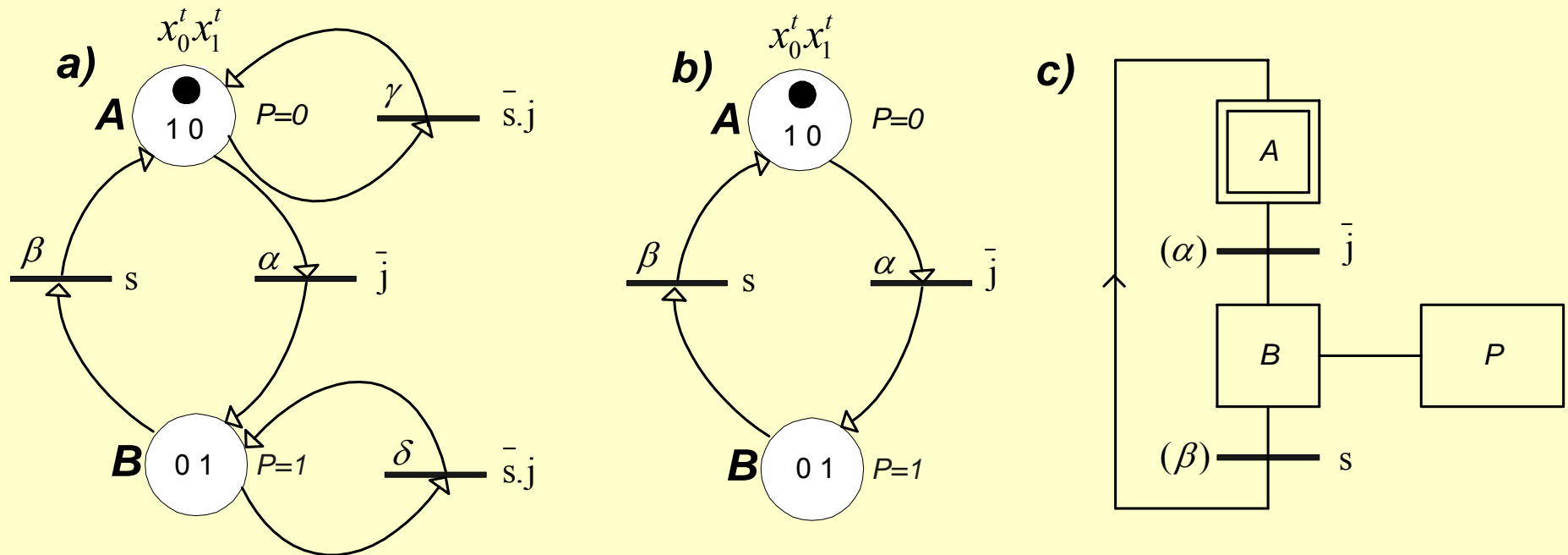
Exemplul 3. Reglarea 2P a nivelului. Automatul folosit într-o structură cu legătură inversă

Schema bloc a buclei de reglare automată bipoziționale a nivelului

Trei variante ale modelului automatului pentru reglarea nivelului

Calculul relației logice cu ajutorul diagramei Karnaugh

$$x^{t+\Delta} = \overline{j^t} + \overline{s^t} \cdot x^t$$

$x^t \backslash \begin{matrix} s^t & j^t \end{matrix}$	00	01	11	10
0	1	0	0	-
1	1	// 1	0	-

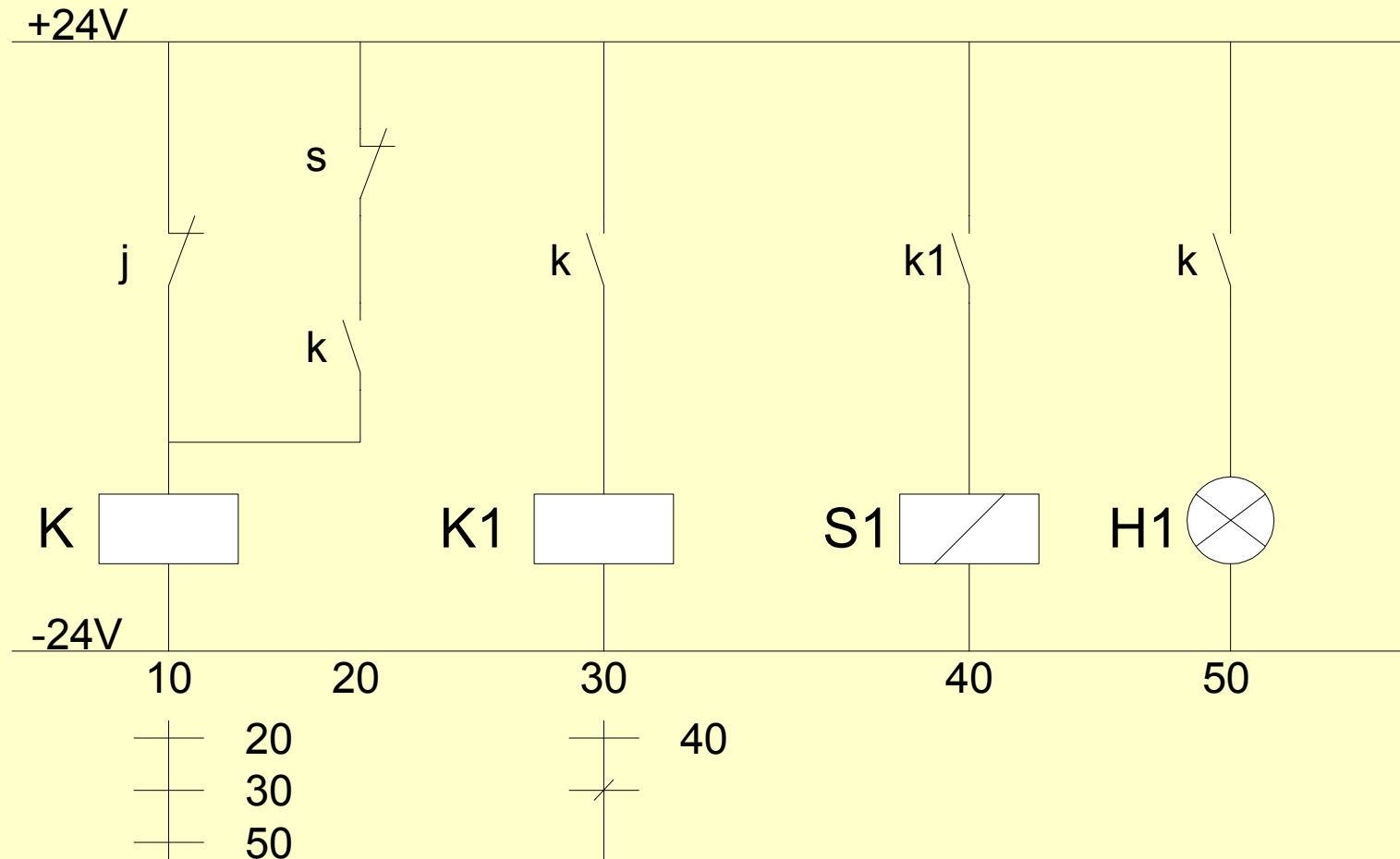
Performanțele sistemului automat cu regulator bipozițional (2P)

$$w = \frac{Max + min}{2}$$

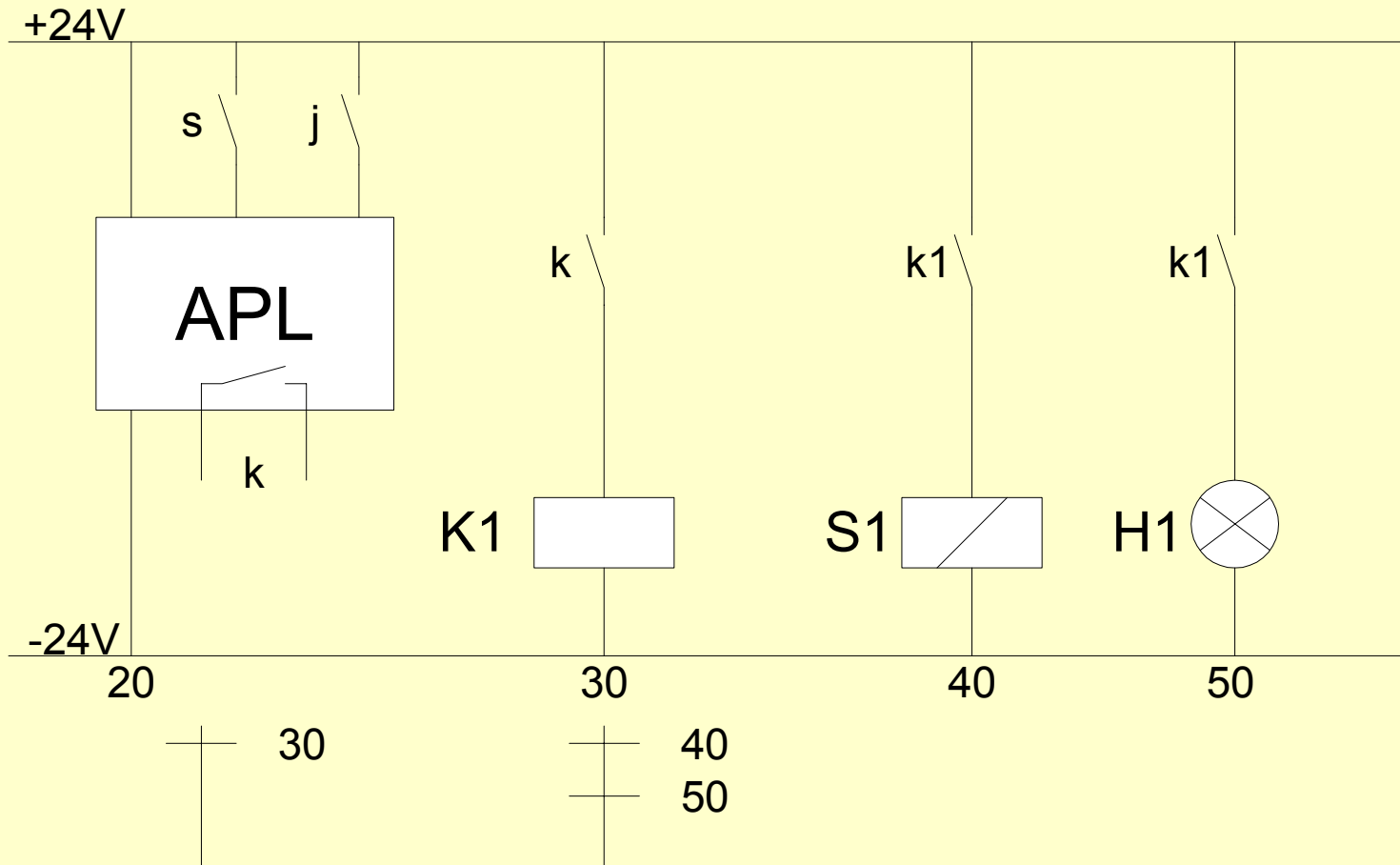
$$e_{max} = \frac{Max - min}{2}$$

Proiectul constructiv al sistemului automat discret logic - schema desfășurată electrică

Automat	Amplificator	Electromagnet	Semnalizator
---------	--------------	---------------	--------------

Schema desfășurată electrică cu automat programabil logic

Automat Programabil Logic	Amplificator	Electromagnet	Semnalizator
------------------------------	--------------	---------------	--------------